

Nuoret parasetamolin ostajina

Nuorten lääkemyrkytykset ovat huolestuttavasti lisääntyneet viime vuosien aikana. On hyvin yksilöllistä, miten alaikäinen pystyy ottamaan vastuuta omasta lääkekäytöstään. Vastuu nuoren lääkkeiden käytöstä on huoltajilla. Apteekin toimintatapojen yhtenäistäminen koskien alaikäisten asiakkaiden kanssa noudatettavia periaatteita on tärkeää. Apteekin eri asiointikanavat tulee huomioida yhteisiä toimintatapoja luotaessa. Lääkkeet kannattaa kotona säilyttää lukitussa lääkekaapissa.

JOS NUORI asioi itsenäisesti verkossa ei alaikäisyys välttämättä käy ilmi. Tällöin on suurempi mahdollisuus riskien toteutumiseen kuin apteekkimyymälässä asioitaessa. Neuvonnan toteutumisesta on huolehdittava kaikissa apteekin palvelukanavissa (Eettinen ohje IX). Kirjalliset ohjeet auttavat jokaista työyhteisössä toimimaan tilanteessa sen edellyttämällä tavalla sekä kohtelemaan asiakkaita tasa-arvoisesti (Eettinen ohje IV).

Tilanteeseen on tartuttava. Apteekissa voidaan hyvin perustella parasetamolin annostukseen liittyviä tarkentavia kerta- ja vuorokausiannoskysymyksiä tahattomien vakavien haitta-

seurauksien ehkäisemisellä. Ehkä kyse on huomion hakemisesta ja kuulluksi tulemisesta, ja juuri nuoren kohtaaminen apteekissa ja välittämisen tunne voi pysäyttää asioiden etene-
misen itsensä vahingoittamiseen.

Apteekissa kaikki työntekijäryhmät voivat pitää huolta, että nuori asiakas saa tarvitsemansa lääkeinformaation. Kassalla voidaan vielä varmistaa, onko lääkkeen annostuksesta keskusteltu farmaseutin kanssa, ja ohjata nuori tarvittaessa farmaseutille. Näin annetaan mahdollisuus ammattilaiselle arvioida tilannetta. Myös apteekin verkkopalveluissa voidaan toteuttaa ostoskoriin perustuvaa riskiperusteista lääkeneuvontaa, vaikka asiakkaan ikää ei tiedetä tai asiakas olisi lähtökohtaisesti kieltäytynyt lääkeneuvonnasta.

Todennäköisesti asiakas tiedostaa ennalta, että apteekissa ohjataan lääkkeen käyttöä, joten hän voi valmistautua vastaamaan odottamiinsa kysymyksiin. Jos lääkkeen turvallisuudesta ja oikeasta käytöstä ei voida varmistua, apteekki voi kieltäytyä myymästä lääkevalmistetta itsehoidossa ja ohjata asiakkaan vastaanotolle. Jos taas väärinkäytön mahdollisuutta itsensä vahingoittamistarkoituksessa ei voida poissulkea, voidaan apteekissa tarjota asiakkaalle esimerkiksi

MIELI Kriisipuhelimen numeroa (avoinna 24 h, p. 09 2525 0111).

**”APTEEKISSA
VOIDAAN TEHDÄ
TARKENTAVIA
KYSYMYKSIÄ.”**

HERÄTTIKÖ KANNANOTTO AJATUKSIA TAI MIELIPITEITÄ?

Ammattieettiselle neuvottelukunnalle voi lähettää kannanottopyyntöjä apteekkitoimintaan liittyvistä eettisistä kysymyksistä (apteekit@apteekkariliitto.fi). Neuvottelukuntaan kuuluvat dosentti, yliopistotutkija **Janne Nikkinen** (puheenjohtaja), apteekkarit **Sari Eerikäinen**, **Leena Penttilä** ja **Johanna Salimäki** (pääsihteeri), proviisorit **Johanna Kaasinen** ja Henna Kyllönen (sihteeri) ja farmaseutti **Kirsi Kotokorpi**.